

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ในขั้นต้นได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ การเก็บข้อมูล การเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรอันเป็นแหล่งที่มาของข้อมูลครั้งนี้คือ ศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครูจำนวน 20 คน ศึกษานิเทศก์กรมวิสามัญ 48 คน ศึกษานิเทศก์กรมสามัญ 48 คน ศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษา 19 คน และศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา 6 คน รวม 141 คน กับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งศึกษานิเทศก์ทำงานเกี่ยวกับช่วย ได้แก่ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ 5 คน ผู้อำนวยการวิทยาลัยครู 5 คน ครูใหญ่สังกัดกรมวิสามัญ 20 คน กรมสามัญ 20 คน และกรมอาชีว 20 คน รวม 70 คน ประชากรทั้งสิ้น 211 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของ ศึกษานิเทศก์กรมต่าง ๆ การสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์บางคน และประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้ปฏิบัติงาน การนิเทศการศึกษา มาเรียบเรียงเป็นงานเชิงปฏิบัติได้ 37 ข้อ จัดทำเป็นแบบสอบถามชั่วคราว นำไปทดลอง (try out) กับหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์และศึกษานิเทศก์กรมละ 2 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขพร้อมทั้งเพิ่มงานของศึกษานิเทศก์เป็น 36 ข้อ โดยอาศัยงานของ ศึกษานิเทศก์ ซึ่ง Harold Spears¹ ได้รวบรวมไว้สร้างเป็นแบบสอบถามชั่วคราวขึ้นอีกครั้งหนึ่ง นำไปทดลองเป็นครั้งที่สองกับประชากร โดยวิธีแบ่งชั้น สุ่มตัวอย่างศึกษานิเทศก์กรมละ 5 คน กรมวิสามัญ กรมสามัญ และกรมอาชีวศึกษากกรมละ 5 คน พร้อมทั้งได้สัมภาษณ์ประกอบแบบสอบถาม

¹Harold Spears, Improving the Supervision of Instruction (Englewood Cliffs : Prentice-Hall Inc., 1953), pp. 172 - 175.

นำผลมาวิเคราะห์ ปรากฏว่า ใ้ใช้ใ้ทั้งหมดค้เพียงแต่ปรับปรุ้ค่าพ้ที่ว่า "นโยบาย" เป็นแนวความคิดเพราะผู้ตอบเกือบทั้งหมดไม่เข้าใจและขย่ายความจาก "ช่วยเหลือเด็ก" เป็น "ช่วยเหลือเด็กเข้เด็กขอค่าแนะนำเป็นพิเศษ" จากคำถามทั้งหมดที่ใ้ใ้แล้ว เอมามาทำการล้าค้ข้ใ้ใ้ใหม่เป็นแบบสอบถามจริง

ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย สถานภาพ หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จำนวน 86 ข้ คำตอบของแต่ละคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของความเกี่ยวของและในแต่ละคำตอบแบ่งเป็นสองตอน ตอนแรกเป็นคำตอบของงานที่ปฏิบัติอยู่ ส่วนตอนที่สอง เป็นคำตอบของงานที่ควรปฏิบัติ แบบสอบถามมี 2 แบบคือ แบบที่ 1 ใ้สอบถามผู้บริหารจะไม่มีค่าของแรกของแต่ละคำถาม แบบที่ 2 ใ้แบบสอบถามศึกษานิเทศก์ แบบสอบถามทั้ง 2 แบบ มีคำถามเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์เหมือนกันทุกประการ ข้ที่ 87 เป็นข้สุดท้ายใ้ผู้ตอบเลือ้หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์เพียง 1 ข้ ใน 86 ข้ ที่เห็นว่าสำคัญที่สุดพร้อมทั้งใ้เหตุผลประกอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากคณะบัณฑิตวิทยาลัย ส่งไปยังหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ทุกหน่วย เพื่อใ้แบบสอบถามและเก็บข้อมูล นอกจากนี้ยังได้มีหนังสือแนะนำตัวแจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือส่วนตัวแนบไปกับแบบสอบถามทุกฉบับ สำหรับแบบสอบถามครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ ส่งไปทางไปรษณีย์สอดซองติดแสตมป์ จ่าหน้าของถึงผู้วิจัยไปค้ข้ เพื่อว่าเมื่อตอบเสร็จจะใ้ส่งแบบสอบถามคืน ส่วนนอกนั้น ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามทว้ยตนเอง แล้วทำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติค้ไป

ตารางที่ 1

แบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ประชากร	แบบสอบถาม	
	ส่งไป	ได้รับคืน
<u>ผู้บริหาร :</u>		
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์	5	5
ครูใหญ่สังกัดโรงเรียน :		
กรมการฝึกหัดครู	5	3
กรมวิสามัญศึกษา	20	15
กรมสามัญศึกษา	20	15
กรมอาชีวศึกษา	20	0
รวม	70	47
<u>ศึกษานิเทศก์ :</u>		
กรมการฝึกหัดครู	20	17
กรมวิสามัญศึกษา	48	24
กรมสามัญศึกษา	48	40
กรมอาชีวศึกษา	19	14
กรมพลศึกษา	6	5
รวม	141	100
รวมทั้งหมด	211	147

แบบสอบถามที่ส่งไปให้ประชากรทั้งหมด 211 ฉบับ ได้รับคืน 147 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 69.67 จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้ผู้บริหาร 70 ฉบับ ได้รับคืน 47 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 67.14 และศึกษานิเทศก์ส่งแบบสอบถามคืนมา 100 ฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้ศึกษานิเทศก์ทั้งหมด 141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.92

การเสนอข้อมูล

การเสนอข้อมูลยี่สิบหัวข้อที่วางไว้ในโครงการวิจัย เป็นหลักประกอบการพิจารณา คือ เรื่องเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบเสนอข้อมูลเป็นตารางความถี่ จำนวนและร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าบรรยาย

เรื่องเกี่ยวกับลำดับหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ เห็นว่าสำคัญที่สุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ เสนอเป็นตารางตามลำดับความถี่และจำนวน

เรื่องลำดับหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติอยู่จริง เสนอข้อมูลในรูปตารางโดยแยกเป็น 2 พวก คือผู้บริหารกับศึกษานิเทศก์ แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนน และลำดับความสำคัญ ส่วนลำดับหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามอุดมคติ เสนอในรูปตารางเช่นเดียวกัน

เรื่องเกี่ยวกับการเปรียบเทียบเสนอเป็นรูปตารางทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการศึกษา หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ได้แยกวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นปริมาณหาค่าเป็นร้อยละ ความถี่ และค่าเฉลี่ย ได้แก่งานภาพของผู้ตอบ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติอยู่จริง และอุดมคตินั้นในการวิเคราะห์ผู้ตอบว่า ไม่เกี่ยวข้องของเลขเอาออก นอกนั้นให้คะแนนหรือน้ำหนัก (Weight) ให้เท่ากับมาตราส่วนของค่าตอบคือ

เกี้ยวของน้อยที่สุด	=	1	คะแนน
เกี้ยวของน้อย	=	2	คะแนน
เกี้ยวของปานกลาง	=	3	คะแนน
เกี้ยวของมาก	=	4	คะแนน
เกี้ยวของมากที่สุด	=	5	คะแนน

เมื่อได้คะแนนรวมของแต่ละข้อแล้ว นำมาหาค่าเฉลี่ย จากนั้นก็จัดลำดับของความสำเร็จ โดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ และมีการแบ่งระดับของลำดับความสำเร็จในหน้าที่และความรับผิดชอบ ของศึกษานิเทศก์เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ

ระดับสูง นับจากข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา 22 ข้อ หรือประมาณร้อยละ 25 ของจำนวนข้อทั้งหมด

ระดับกลาง นับต่อจากระดับสูงลงมา 42 ข้อ หรือประมาณร้อยละ 50 ของจำนวนข้อทั้งหมด

ระดับต่ำ นับต่อจากระดับกลางลงมา 22 ข้อ หรือประมาณร้อยละ 25 ของจำนวนทั้งหมด

สูตรต่าง ๆ ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติเบื้องต้นมีดังต่อไปนี้ การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนที่ไม่ได้จัดหมู่

ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนน}$$

$$N = \text{จำนวน}$$

สรุป

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาหน้าทีและความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลางครั้งนี้ ได้มาจากศึกษานิเทศก์ของกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 211 คน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ หน้าทีและความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จำนวน 86 ข้อ และแต่ละข้อเป็นมาตราส่วนประมาณค่าตั้งแต่ 0 ถึง 5

เมื่อส่งแบบสอบถามไปแล้ว ได้รับคืน 147 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70 ของที่ส่งไปหมด ต่อจากนั้นก็นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในทางสถิติ โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และจัดอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย แล้วแยกลำดับนั้นเป็น 3 ระดับ คือระดับสูง 22 ข้อ ระดับกลาง 42 ข้อ และระดับต่ำ 22 ข้อ แปรผลจากค่าสถิติที่ได้